

Broj: 004/1-309/24-2003
Datum: 28.06.2024. godine

INSTRUKCIJA ZA UVOZ ODREĐENIH PLODOVA CITRUSA

UVOZ PLODOVA CITRUSA REGULISAN JE PROPISIMA:

- 1) Liste štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom („Sl.list CG”, br. 111/23), koje su usklađene sa Regulativom (EU) 2019/2072 i
- 2) Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprečavanje unošenja i širenja štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van Der AA (“Sl. list CG”, 119/2022), koji je usklađen sa Regulativom (EU) 2022/632 i odnosi se na uvoz određenih plodova citrusa porijeklom iz Argentine, Brazila, Južne Afrike, Urugvaja i Zimbabvea.

DOPUNSKE IZJAVE NA FITOSERTIFIKATU:

- I) U skladu sa Listama štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom („Sl.list CG”, br. 111/23), pošiljke određenih plodova citrusa (i drugih navedenih relevantnih rodova) treba da prati fitosertifikat sa odgovarajućim dopunskim izjavama*:

Red. broj	Bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom	Oznake KN	Porijeklo	Posebni zahtjevi
57.	Plodovi rodova <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle i <i>Poncirus</i> Raf., i njihovi hibridi	0805 10 22 0805 10 24 0805 10 28 ex 0805 10 80 ex 0805 21 10 ex 0805 21 90 ex 0805 22 00 ex 0805 29 00 ex 0805 40 00 ex 0805 50 10 ex 0805 50 90 ex 0805 90 00	Treće zemlje	Na plodovima ne smije biti peteljki i listova, a na ambalaži mora biti navedena odgovarajuća oznaka porijekla.
58.	Plodovi rodova <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf., <i>Microcitrus</i> Swingle, <i>Naringi</i> Adans . ., <i>Swinglea</i> Merr., i njihovi hibridi	0805 10 22 0805 10 24 0805 10 28 ex 0805 10 80 ex 0805 21 10 ex 0805 21 90 ex 0805 22 00 ex 0805 29 00 ex 0805 40 00	Treće zemlje	Službena izjava da su: (a) plodovi porijeklom iz zemlje za koju je potvrđeno da je slobodna od <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>aurantifolii</i> (Schaad et al.) Constantin et al. i <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>citri</i> (Hasse) Constantin et al., u skladu sa relevantnim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, a nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja te zemlje pisanim putem obavijestio Evropsku

	<p>ex 0805 50 10 ex 0805 50 90 ex 0805 90 00</p>		<p>Komisiju o statusu te zemlje kao "slobodne od", ili (b) plodovi porijeklom sa područja za koje je nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja u zemlji porijekla utvrdilo da je slobodno od <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>aurantifolii</i> (Schaad et al.) Constantin et al. i <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>citri</i> (Hasse) Constantin et al., u skladu sa relevantnim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, koje je navedeno u fitosertifikatu u rubrici „Dopunska izjava”, a nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja te treće zemlje unaprijed je pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o statusu tog područja kao "slobodnog od", ili (c) plodovi porijeklom sa mjesta proizvodnje za koje je nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja u zemlji porijekla utvrdio da je slobodno od <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>aurantifolii</i> (Schaad et al.) Constantin et al. i <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>citri</i> (Hasse) Constantin et al., u skladu sa relevantnim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, koje je navedeno u fitosertifikatu u rubrici „Dopunska izjava”, ili (d) proizvodna jedinica i njena neposredna okolina podvrgnuti su odgovarajućem postupcima tretiranja i agrotehničkim mjerama protiv <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>aurantifolii</i> (Schaad et al.) Constantin et al. i <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>citri</i> (Hasse) Constantin et al., i plodovi su podvrgnuti postupku tretiranja natrijum ortofenilfenatom ili nekom drugom efikasnom postupku tretiranja koji je naveden u fitosertifikatu, a nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja te zemlje unaprijed je pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o metodi tretiranja, i službenim inspekcijskim pregledima vršenim u odgovarajuće vrijeme prije izvoza utvrđeno je da su plodovi slobodni od simptoma zaraze <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>aurantifolii</i> (Schaad et al.) Constantin et al. i <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>citri</i> (Hasse) Constantin et al., i u fitosertifikatu su navedene informacije o sljedivosti ili</p>
--	--	--	--

				<p>(e) za plodove namijenjene za industrijsku preradu, službenim inspekcijskim pregledima izvršenim prije izvoza utvrđeno je da su plodovi slobodni od simptoma zaraze <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>aurantifolii</i> (Schaad et al.) Constantin et al. i <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>citri</i> (Hasse) Constantin et al.,</p> <p>i</p> <p>proizvodna jedinica i njena neposredna okolina podvrgnuti su odgovarajućim postupcima tretiranja i agrotehničkim mjerama protiv <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>aurantifolii</i> (Schaad et al.) Constantin et al. i <i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>citri</i> (Hasse) Constantin et al.,</p> <p>i</p> <p>premještanje, skladištenje i prerada odvijaju se u odobrenim uslovima</p> <p>i</p> <p>plodovi su se prevozili u pojedinačnim paketima koji nose oznaku koja sadrži kôd sljedivosti i oznaku da su plodovi namijenjeni za industrijsku preradu,</p> <p>i</p> <p>u fitosertifikatu su navedene informacije o sljedivosti.</p>
59.	Plodovi rodova <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle i <i>Poncirus</i> Raf., i njihovi hibridi	0805 10 22 0805 10 24 0805 10 28 ex 0805 10 80 ex 0805 21 10 ex 0805 21 90 ex 0805 22 00 ex 0805 29 00 ex 0805 40 00 ex 0805 50 10 ex 0805 50 90 ex 0805 90 00	Treće zemlje	Službena izjava da su: (a) plodovi porijeklom iz zemlje za koju je potvrđeno da je slobodna od <i>Pseudocercospora angolensis</i> (T. Carvalho & O. Mendes) Crous & U. Braun, u skladu sa relevantnim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, a nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja te treće zemlje unaprijed je pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o statusu te zemlje, ili (b) plodovi porijeklom sa područja za koje je potvrđeno da je slobodno od <i>Pseudocercospora angolensis</i> (T. Carvalho & O. Mendes) Crous & U. Braun, u skladu sa relevantnim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, koje je navedeno u fitosertifikatu u rubrici „Dopunska izjava”, a nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja te zemlje unaprijed je pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o statusu tog područja,

			<p>standardima utvrđeno je da su plodovi slobodni od simptoma zaraze <i>Phyllosticta citricarpa</i> (McAlpine) Van der Aa, ili</p> <p>(d) Plodovi porijeklom iz proizvodne jedinice podvrgnute odgovarajućim postupcima tretiranja i agrotehničkim mjerama protiv <i>Phyllosticta citricarpa</i> (McAlpine) Van der Aa, i tokom sezone uzgoja od početka posljednjeg vegetacionog ciklusa u proizvodnoj jedinici vršeni su službeni inspekcijski pregledi i na plodovima nisu uočeni simptomi zaraze <i>Phyllosticta citricarpa</i> (McAlpine) Van der Aa, i službenim inspekcijskim pregledom reprezentativnog uzorka određenog u skladu sa međunarodnim standardima koji je izvršen prije izvoza utvrđeno je da su plodovi ubrani u toj proizvodnoj jedinici slobodni od simptoma zaraze <i>Phyllosticta citricarpa</i> (McAlpine) Van der Aa, i u fitosertifikatu navedene su informacije o sljedivosti, ili</p> <p>(e) za plodove namijenjene za industrijsku preradu, službenim inspekcijskim pregledom izvršenim prije izvoza na reprezentativnom uzorku određenom u skladu sa međunarodnim standardima utvrđeno je da su plodovi slobodni od simptoma zaraze <i>Phyllosticta citricarpa</i> (McAlpine) Van der Aa, i u fitosertifikat u rubriku „Dopunska izjava“, dodata je izjava da plodovi porijeklom iz proizvodne jedinice koja je tokom godine u vrijeme odgovarajuće za otkrivanje prisustva <i>Phyllosticta citricarpa</i> (McAlpine) Van der Aa podvrgnuta odgovarajućim postupcima tretiranja protiv tog štetnog organizma izvršenim radi ispitivanja njegovog prisustva, i</p>
--	--	--	---

				<p>premještanje, skladištenje i prerada odvijaju se u odobrenim uslovima</p> <p>i</p> <p>plodovi su se prevozili u pojedinačnim paketima koji nose oznaku koja sadrži kôd sljedivosti i oznaku da su plodovi namijenjeni za industrijsku preradu,</p> <p>i</p> <p>u fitosertifikatu su navedene informacije o sljedivosti</p>
61.	<p>Plodovi rodova <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf., i njihovi hibridi, <i>Mangifera</i> L. i <i>Prunus</i> L.</p>	<p>ex 0804 50 00</p> <p>0805 10 22</p> <p>0805 10 24</p> <p>0805 10 28</p> <p>ex 0805 10 80</p> <p>ex 0805 21 10</p> <p>ex 0805 21 90</p> <p>ex 0805 22 00</p> <p>ex 0805 29 00</p> <p>ex 0805 40 00</p> <p>ex 0805 50 10</p> <p>ex 0805 50 90</p> <p>ex 0805 90 00</p> <p>0809 10 00</p> <p>0809 21 00</p> <p>0809 29 00</p> <p>0809 30 10</p> <p>0809 30 90</p> <p>0809 40 05</p> <p>0809 40 90</p>	Treće zemlje	<p>Službena izjava:</p> <p>(a) plodovi su porjeklom iz zemlje za koju je potvrđeno da je slobodna od štetnih organizama iz familije <i>Tephritidae</i> navedenih u tački 77 tabele 3 Dijela A Lista I.A i Lista II. A, za koje je poznato da su im plodovi podložni, u skladu sa relevantnim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, uz uslov da je nacionalna služba te treće zemlje pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o statusu te zemlje kao "slobodne od".,</p> <p>ili</p> <p>(b) plodovi su porjeklom sa područja za koje je nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja u zemlji porijekla utvrdio da je slobodno od štetnih organizama iz familije <i>Tephritidae</i> navedenih u tački 77 tabele 3 Dijela A Lista I.A i Lista II. A, za koje je poznato da su im plodovi podložni, u skladu sa relevantnim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, koje je navedeno u fitosertifikatu, a nacionalna služba te treće zemlje pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o statusu područja kao "slobodnog od".,</p> <p>ili</p> <p>(c) u okviru službenih inspeksijskih pregleda koji su vršeni najmanje jednom mjesečno u periodu od tri mjeseca prije berbe na mjestu proizvodnje i u neposrednoj okolini od početka posljednjeg cijelog vegetacijskog ciklusa nisu uočeni znaci prisustva štetnih organizama iz familije <i>Tephritidae</i> (vanevropski) navedenih u u tački 77 tabele 3 Dijela A Lista I.A i Lista II. A, za</p>

				<p>koje je poznato da su im plodovi osjetljivi, i ni jedan plod ubran na mjestu proizvodnje nije tokom odgovarajućih službenih inspekcijskih pregleda pokazao znake prisustva relevantnog štetnog organizma, a u fitosertifikatu navedene su informacije o sljedivosti,</p> <p>ili</p> <p>(d) podvrgnuti su efikasnom sistemskom pristupu ili efikasnom postupku tretiranja nakon berbe kako bi se obezbijedilo da su slobodni od štetnih organizama iz familije Tephritidae (vanevropski) navedenih u tački 77 tabele 3 Dijela A Lista I.A i Lista II. A, za koje je poznato da su im plodovi osjetljivi, i da je u fitosertifikatu navedeno da je primijenjen sistemski pristup ili su navedene pojedinosti o metodi tretiranja, uz uslov da je nacionalna služba te treće zemlje za zaštitu bilja unaprijed pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o primjeni sistemskog pristupa ili metodi tretiranja nakon berbe.</p>
62.	<p>Plodovi rodova i vrsta <i>Capsicum</i> (L.), <i>Citrus</i> L., osim vrsta <i>Citrus aurantiifolia</i> (Christm.) Swingle, <i>Citrus limon</i> (L.) Osbeck., <i>Citrus sinensis</i> Pers., <i>Prunus persica</i> (L.) Batsch i <i>Punica granatum</i> L.</p>	<p>0709 60 10 0709 60 91 0709 60 95 0709 60 99 ex 0805 10 80 ex 0805 21 10 ex 0805 21 90 ex 0805 22 00 ex 0805 29 00 ex 0805 40 00 ex 0805 50 10 ex 0805 90 00 0809 30 10 0809 30 90 ex 0810 90 75</p>	<p>Zemlje afričkog kontinenta, Cabo Verde, Sveta Helena, Madagaskar, Réunion, Mauricijus i Izrael</p>	<p>Službena izjava da su:</p> <p>(a) plodovi porijeklom iz zemlje za koju je potvrđeno da je slobodna od <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick), u skladu sa relevantnim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, uz uslov da je nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja te treće zemlje unaprijed pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o statusu te zemlje kao "slobodne od", ili</p> <p>(b) plodovi porijeklom sa područja za koje je nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja u zemlji porijekla utvrdio da je slobodno od <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick), u skladu sa relevantnim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere 4, koje je navedeno u fitosertifikatu u rubrici „Dopunska izjava“, uz uslov da je nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja te treće zemlje unaprijed pisanim putem obavijestio Evropsku</p>

			<p>Komisiju o statusu tog područja kao “slobodnog od”, ili</p> <p>(c) plodovi ispunjavu sljedeće uslove: (i) porijeklom sa mjesta proizvodnje za koje je nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja u zemlji porijekla utvrdio da je slobodno od <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick) u skladu sa relevantnim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere br.10, i koje se nalazi na listi mjesta proizvodnje sa kodovima sljedljivosti koja je unaprijed u pisanoj formi dostavljena Evropskoj Komisiji od strane nacionalne službe za zaštitu bilja zemlje porijekla, i (ii) podvrgnuti su službenim pregledima izvršenim na mjestu proizvodnje u odgovarajuće vrijeme tokom sezone uzgoja i prije izvoza, uključujući vizuelni pregled koji je takvog intenziteta da omogućava otkrivanje nivoa zaraze od najmanje 2 %, sa stepenom pouzdanosti od 95 % u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere br. 31 (ISPM 31) i uključujući uzorkovanje destrukcionom metodom u slučaju simptoma, i da je utvrđeno da nije zaraženo sa <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick), i (iii) prati ih fitosanitarni sertifikat u kojem su navedeni kodovi tj. oznake svih mjesta proizvodnje, ili (d) plodovi ispunjavaju sljedeće uslove: (i) proizvedeni su u odobrenoj proizvodnoj jedinici koja je uvrštena u listu proizvodnih jedinica sa kodovima koju je nacionalna služba za zaštitu bilja zemlje porijekla unaprijed pisanim putem dostavila Evropskoj Komisiji, i (ii) podvrgnuti su: - efikasnom sistemskom pristupu kako bi se obezbijedilo da su slobodni od štetnog organizma <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick), u skladu sa</p>
--	--	--	---

				<p>Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere br. 14 (ISPM 14), ili efikasnm samostalnom postupku tretiranja nakon berbe kako bi se obezbijedilo da su slobodni od štetnog organizma <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick),</p> <p>obezbjedujući da je korišćen odgovarajući sistemski pristup ili neki efikasni pojedinačni tretman, zajedno sa dokumentovanim dokazima o njihovoj efektivnosti, uz uslov da je nacionalna služba cija za zaštitu bilja zemlje porijekla unaprijed pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o primijenjenom sistemskom pristupu ili</p> <p>postupku tretiranja nakon berbe i dostavila joj dokumentovane dokaze o njegovoj efikasnosti i da je taj postupak tretiranja nakon berbe ocijenila Evropska agencija za bezbjednost hrane,</p> <p>i</p> <p>(iii) prije izvoza, podvrgnuti su službenim inspekcijskim pregledima na prisustvo <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick), koji su takvog intenziteta da omogućavaju najmanje otkrivanje nivoa zaraze od 2 %, sa stepenom pouzdanosti od 95 % u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere br. 31 (ISPM 31), uključujući uzorkovanje destrukcionom metodom u slučaju simptoma,</p> <p>i</p> <p>(iv) prati ih fitosanitarni sertifikat u kojem su navedene oznake/kodovi proizvodnih jedinica i pojedinosti o primijenjenom postupku tretiranja nakon berbe ili primjeni sistemskog pristupa.</p>
62.1	Plodovi vrste <i>Citrus sinensis</i> Pers.	0805 10 22 0805 10 24 0805 10 28 ex 0805 10 80	Zemlje afričkog kontinenta, Cabo Verde, Sveta Helena, Madagaskar,	<p>Službena izjava da su:</p> <p>(a) plodovi porijeklom iz zemlje za koju je potvrđeno da je slobodna od <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick), u skladu sa relevantnim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, uz uslov da je nadležni nacionalni organ za zaštitu</p>

			<p>Réunion, Mauricijus i Izrael</p>	<p>bilja te treće zemlje unaprijed pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o statusu te zemlje kao “slobodne od”, ili</p> <p>(b) plodovi porijeklom sa područja za koje je nacionalna služba za zaštitu bilja u zemlji porijekla utvrdio da je slobodno od štetnog organizma <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick), u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere br. 4 (ISPM 4). To područje bez štetnih organizama navedeno je u fitosanitarnom sertifikatu, uz uslov da je nacionalna služba za zaštitu bilja zemlje podrijetla unaprijed pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o statusu tog područja da je “slobodno od” od navedenog štetnog organizma, ili</p> <p>(c) plodovi:</p> <p>(i) porijeklom sa mjesta proizvodnje za koje je nacionalna služba za zaštitu bilja u zemlji porijekla utvrdio da je slobodno od <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick), u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere br. 10 (ISPM 10), i koje je uvršteno na listu kodova/oznaka mjesta proizvodnje koji je nacionalna služba za zaštitu bilja zemlje porijekla unaprijed pisanim putem dostavila Evropskoj Komisiji,</p> <p>i</p> <p>(ii) podvrgnuti su službenim inspekcijskim pregledima izvršenim na mjestu proizvodnje u odgovarajuće vrijeme tokom sezone uzgoja i prije izvoza, uključujući vizuelni pregled koji je takvog intenziteta da omogućuje najmanje otkrivanje nivoa zaraze od 2 %, sa stepenom pouzdanosti od 95 % u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere br. 31 (ISPM 31) i uključujući uzorkovanje destrukcionom metodom u slučaju simptoma, i da je utvrđeno da je slobodno od <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick),</p> <p>i</p> <p>(iii) prati ih fitosanitarni sertifikat u kojem su navedene oznake/kodovi mjesta proizvodnje,</p>
--	--	--	---	---

				<p>ili</p> <p>(d) plodovi:</p> <p>(i) proizvedeni su u odobrenoj proizvodnoj jedinici koja je uvrštena na listu oznaka/kodova proizvodnih jedinica koju je nacionalna služba za zaštitu bilja zemlje porijekla unaprijed pisanim putem dostavila Evropskoj Komisiji,</p> <p>(ii) podvrgnuti su:</p> <ul style="list-style-type: none">- efikasnom sistemskom pristupu, koji uključuje tretiranje hladnoćom na temperaturi od 0 °C do - 1 °C u trajanju od najmanje 16 dana, u skladu sa odgovarajućim međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere br. 14 (ISPM 14) i br. 42 (ISPM 42), uz uslov da je treća zemlja izvoznica to tretiranje hladnoćom dokumentovala i provjerila za svaku pošiljku i da je nacionalna služba za zaštitu bilja zemlje porijekla unaprijed pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o primijenjenom sistemskom pristupu i dostavila dokumentovane dokaze o njegovoj efikasnosti,ili- efikasnom sistemskom pristupu u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere br. 14 (ISPM 14), koji uključuje fazu prethodnog hladenja pulpe ploda na temperaturi primijenjenog postupka tretiranja hladnoćom, nakon čega slijedi tretiranje hladnoćom u trajanju od najmanje 20 dana na zadatoj temperaturi između - 1 °C i + 2 °C, uz uslov da je treća zemlja izvoznica dokumentovala i provjerila fazu prethodnog hladenja i tretiranje hladnoćom za svaku pošiljku i da je nacionalna služba za zaštitu bilja zemlje porijekla unaprijed pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o primijenjenom sistemskom pristupu i dostavila dokumentovane dokaze o njegovoj efikasnosti,ili
--	--	--	--	---

				<p>- efikasnom pojedinačnom postupku tretiranja nakon berbe kako bi se obezbijedilo da su plodovi slobodni od <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick), uz uslov da je nacionalna služba za zaštitu bilja zemlje porijekla unaprijed pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o tom postupku tretiranja nakon berbe i dostavila dokumentovane dokaze o njegovoj efikasnosti i da je ocijenjen od strane Evropske agencija za bezbjednost hrane (EFSA),</p> <p>ili</p> <p>- do 31. decembra 2022., efikasnom sistemskom pristupu u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere br. 14 (ISPM 14), koji uključuje fazu prethodnog hlađenja pulpe ploda na 5 °C, nakon čega slijedi tretiranje hladnoćom u trajanju od najmanje 25 dana na zadanoj temperaturi između -1 °C i +2 °C, uz uslov da je treća zemlja izvoznica za svaku pošiljku dokumentovala i provjerila fazu prethodnog hlađenja i tretiranje hlađenjem i da je nacionalna služba za zaštitu bilja zemlje porijekla unaprijed pisanim putem obavijestio Evropsku Komisiju o primijenjenom sistemskom pristupu i dostavila dokumentovane dokaze o njegovoj efikasnosti,</p> <p>i</p> <p>(iii) prije izvoza podvrgnuti su službenim inspekcijskim pregledima na prisustvo <i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick), koji su takvog intenziteta da omogućavaju najmanje otkrivanje nivoa zaraze od 2 %, sa stepenom pouzdanosti od 95 % u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere br. 31, uključujući uzorkovanje destrukcionom metodom u slučaju simptoma,</p>
--	--	--	--	---

				<p>i</p> <p>(iv) prati ih fitosanitarni sertifikat u kojem su navedeni svi kodovi (oznake) proizvodne jedinice, pojedinosti o primijenjenom postupku tretiranja nakon berbe ili primjeni sistemskog pristupa, zajedno sa primijenjenom zadatom temperaturom i trajanjem tretiranja hladnoćom koji se primjenjuju u tom sistemskom pristupu;</p> <p>i</p> <p>(v) ako je tokom prijevoza primijenjen postupak tretiranja hladnoćom, dodatno uz fitosanitarni sertifikat sačuvana je i dostupna na zahtjev i evidencija o primjeni tog tretiranja.</p>
--	--	--	--	---

* Što se tiče dopunske izjave pod tačkom 57 ona ne mora biti upisana na fitosertifikatu jer u tački nema opcija "ili", ali zahtjev ove tačke mora biti ispunjen tj. "na plodovima ne smije biti peteljki i listova, a na ambalaži mora biti navedena odgovarajuća oznaka porijekla");

** Dopunska izjava iz tačke 60 ne upisuje se na fitosertifikatu ako su plodovi citrusa porijeklom iz država Argentine Urugvaja i Zimbabvea i iz područja država Južne Afrike i Brazila koja nijesu slobodna od štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa*, ali se umjesto ove tačke upisuje dopunska izjava iz Pravilnika o fitosanitarnim mjerama za sprečavanje unošenja i širenja štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van Der AA ("Sl. list CG", 119/2022), koji je usklađen sa Regulativom (EU) 2022/632 i odnosi se na uvoz određenih plodova citrusa porijeklom iz Argentine, Brazila, Južne Afrike, Urugvaja i Zimbabvea (detajnije objašnjeno u nastavku ove instrukcije).

- II) U skladu sa Pravilnikom o fitosanitarnim mjerama za sprečavanje unošenja i širenja štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van Der AA ("Sl. list CG", 119/2022) određeni plodovi citrusa porijeklom iz Argentine, Brazila, Južne Afrike, Urugvaja i Zimbabvea mogu se uvoziti na teritoriju Crne Gore ako ih prati fitosertifikat sa odgovarajućom dopunskom izjavom koja se odnosi na štetni organizam *Phyllosticta citricarpa*. Fitosertifikat takođe treba da sadži datum poslijednjeg pregleda određenih plodova, broj pakovanja iz svake proizvodne jedinice, odgovarajući kod sljedljivosti.
- NAPOMENA 1:** Osim ove dopunske izjave, na fitosertifikatu moraju biti navedene i ostale odgovarajuće dopunske izjave date u gore navedenoj tabeli propisa Liste štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom („Sl.list CG”, br. 111/23), a što se tiče dopunske izjave pod tačkom 57 ona ne mora biti upisana na fitosertifikatu jer se u tački nema opcija "ili", ali zahtjev ove tačke mora biti ispunjen tj. "na plodovima ne smije biti peteljki i listova, a na ambalaži mora biti navedena odgovarajuća oznaka porijekla").

CILJ DODATNIH FITOSANITARNIH MJERA ZA UVOZ PLODOVA CITRUSA PORIJEKLOM IZ ARGENTINE, BRAZILA, JUŽNE AFRIKE, URUGVAJA I ZIMBABVEA:

S obzirom da je na mjestima unošenja na teritoriju Evropske Unije, prilikom službenih kontrola određenih plodova citrusa porijekom iz Argentine, Brazila, Južne Afrike, Urugvaja i Zimbabvea, konstatovan veliki broj neusklađenosti vezano za prisustvo štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa*, Evropska Unija je donijela dodatne, strožije mjere Regulativom (EU) 2022/632, kako bi se spriječilo unošenje ovog štetnog organizma. Sušтина ovih mjera je da se obezbijedi uvoz samo onih plodova porijeklom sa mjesta proizvodnje i proizvodnih jedinica registrovanih, kontrolisanih i odobrenih od strane nacionalnih organa za zaštitu bilja Argentine, Brazila, Južne Afrike, Urugvaja i Zimbabvea za

izvoz u Evropsku Uniju, kao i da su pošiljke tih plodova praćene kodom tj. oznakom sljedljivosti, koji u slučaju otkrivanja štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa*, omogućavaju sljedljivost do proizvodne jedinice. Osim navedenog, strožije mjere podrazumjevaju da određeni plodovi citrusa potiču sa proizvodnih jedinica u kojima *Phyllosticta citricarpa*, nije pronađena tokom prethodne i aktuelne trgovinske sezone. Nacionalni organi za zaštitu bilja navedenih država, provjeravaju primjenjuju li se pravilno postupci tretiranja na polju jer se pokazalo da je to najdjelotvorniji način da se obezbijedi odsustvo štetnog organizma na plodovima.

Pravilnikom o fitosanitarnim mjerama za sprečavanje unošenja i širenja štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van Der AA, prenešene su odredbe Regulative (EU) 2022/632, u cilju spriječavanja unošenja štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa*, na teritoriju Crne Gore.

STATUS DRŽAVE U ODNOSU NA ŠTETNI ORGANIZAM *Phyllosticta citricarpa*:

- ✓ Kao što se može vidjeti iz gore navedenih dopunskih izvjava propisa Liste štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom („Sl.list CG”, br. 111/23) (u skladu sa Regulativom (EU) 2019/2072), za zemlju porijekla određenih plodova citrusa je propisana obaveza da nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja unaprijed pisanim putem obavijesti Evropsku Komisiju o statusu te treće zemlje kao “slobodne od”, što se može provjeriti i na internet stranici Evropske Komisije, link: https://food.ec.europa.eu/plants/plant-health-and-biosecurity/trade-plants-plant-products-non-eu-countries/declarations-non-eu_en
- ✓ Dražave u kojima je prisutna *Phyllosticta citricarpa* ne mogu upisivati tačku 60 (a) u fitosertifikatu ukoliko je u njima prisutan ovaj štetni organizam (isto objašnjenje se odnosi i na ostale podtačke).
- ✓ Ispisivanje dopunskih izvjava za štetni organizam *Phyllosticta citricarpa* objasnićemo na primjeru država **Argentine, Brazile, Južne Afrike, Urugvaj i Zimbabvea** s obzirom da kod njih imamo strožije zahtjeve vezano za navedeni štetni organizam. Uzimajući u obzir da je u navedenim državama prisutna *Phyllosticta citricarpa*, ove države ne mogu upisivati tačku 60 (a) u fitosertifikatu jer se ovom tačkom potvrđuje da je država slobodna od *Phyllosticta citricarpa*, što bi bilo u suprotnosti sa statusom države za ovaj štetni organizam;
- ✓ Tačku 60 (b) mogu da upišu od ovih 5 država samo Južna Afrika i Brazil po trenutno važećem statusu, jer imaju slobodna područja čije su nazive dostavile Evropskoj Komisiji što se može provjeriti na sajtu Evropske Komisije koji se redovno ažurira, pogledati u nastavku link koji je već gore naveden: https://food.ec.europa.eu/plants/plant-health-and-biosecurity/trade-plants-plant-products-non-eu-countries/declarations-non-eu_en . Naziv slobodnog područja u ovom slučaju mora biti upisan na fitosertifikatu.
- ✓ Ali ukoliko su plodovi citrusa porijeklom iz Južne Afrike i Brazila i dolaze iz područja koja nijesu slobodna od štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa*, njihov fitosertifikat mora da sadrži dopunske izvjava kojima se potvrđuje da su na mjestu proizvodnje sprovedene strožije fitosanitarne mjere, koje su propisane dopunskim izjavama iz Pravilnika o fitosanitarnim mjerama za sprečavanje unošenja i širenja štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van der Aa i moraju biti upisane na fitosertifikatu. **U ovom slučaju kada se pišu dopunske izvjava sa strožijim zahtjevima iz navedenog pravilnika (Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprečavanje unošenja i širenja štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van der Aa), onda se ne pišu dopunske izvjava iz tačke 60 Liste IV.A.I iz Liste štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom.**

Što se tiče Argentine, Urugvaja i Zimbabvea koji po trenutnom statusu nemaju slobodna područja, dopunske izjave na fitosertifikatu za štetni organizam *Phyllosticta citricarpa*, pišu se samo u skladu sa Pravilnikom o fitosanitarnim mjerama za sprečavanje unošenja i širenja štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van der Aa.

- ✓ Kada su u pitanju Argentina, Brazil, Južna Afrika, Urugvaj i Zimbabve, u okviru strožijih fitosanitarnih mjera propisana je i obaveza da njihov nadležni nacionalni organ za zaštitu bilja, prije izvozne sezone dostavi Evropskoj Komisiji ažuriranu listu proizvodnih jedinica određenog mjesta proizvodnje odobrenih za izvoz na teritoriju Evropske Unije, uključujući i kodove sljedljivosti pod kojima su registrovani, što se može provjeriti i na internet stranici Evropske Komisije, link:

- **Argentina:** https://sitc.senasa.gov.ar/eur_UPs.php

- **Južna Afrika:** <https://app.phytclean.co.za/cbstraceabilityreport/index>

NAPOMENA 2: Južna Afrika kao država nije slobodna od *P.citricarpa*, ali ima područja slobodna od ovog štetnog organizma, i ukoliko pošiljka određenih citrusa dolazi iz ovih područja na fitosertifikatu se navode samo dopunske izjave iz Liste štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom; slobodna područja (pest free areas) data su u okviru linka: https://food.ec.europa.eu/system/files/2022-09/ph_biosec_trade-non-eu_decl-2019-2072_zaf.pdf

- **Urugvaj:** <https://www.mgap.gub.uy/fito2/index.php?r=external/index>

- **Zimbabve:** <http://www.drss.gov.zw/index.php/traceability-codes>

- **Brazil:** link nije dostupan na internet stranici Evropske Komisije, ali su dostupna slobodna područja (pest free areas) - vidjeti u nastavku Napomenu 3.

NAPOMENA 3: Brazil kao država nije slobodan od *P.citricarpa*, ali ima područja slobodna od ovog štetnog organizma, i ukoliko pošiljka određenih citrusa dolazi iz ovih područja, na fitosertifikatu se navode samo dopunske izjave iz Liste štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom; slobodna područja (pest free areas) data su u okviru linka: https://food.ec.europa.eu/system/files/2022-01/ph_biosec_trade-non-eu_decl-2019-2072_bra.pdf

DODATNE INFORMACIJE: Korisne informacije o štetnom organizmu *Phyllosticta citricarpa* se mogu preuzeti u okviru dokumenta: **Pest survey card on *Phyllosticta citricarpa*:** <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.2903/sp.efsa.2020.EN-1863>

Donošenjem ove isnutrukcije ne primjenjuje se instrukcija br. 004/1-309/22-4146 od 01.11.2022. godine.

U Prilogu su fotografije sa simptomima štetnog organizma *Phyllosticta citricarpa*.

Obradivač:

Gordana Fušić,

samost. savjetnica za zdrav. zaštitu bilja

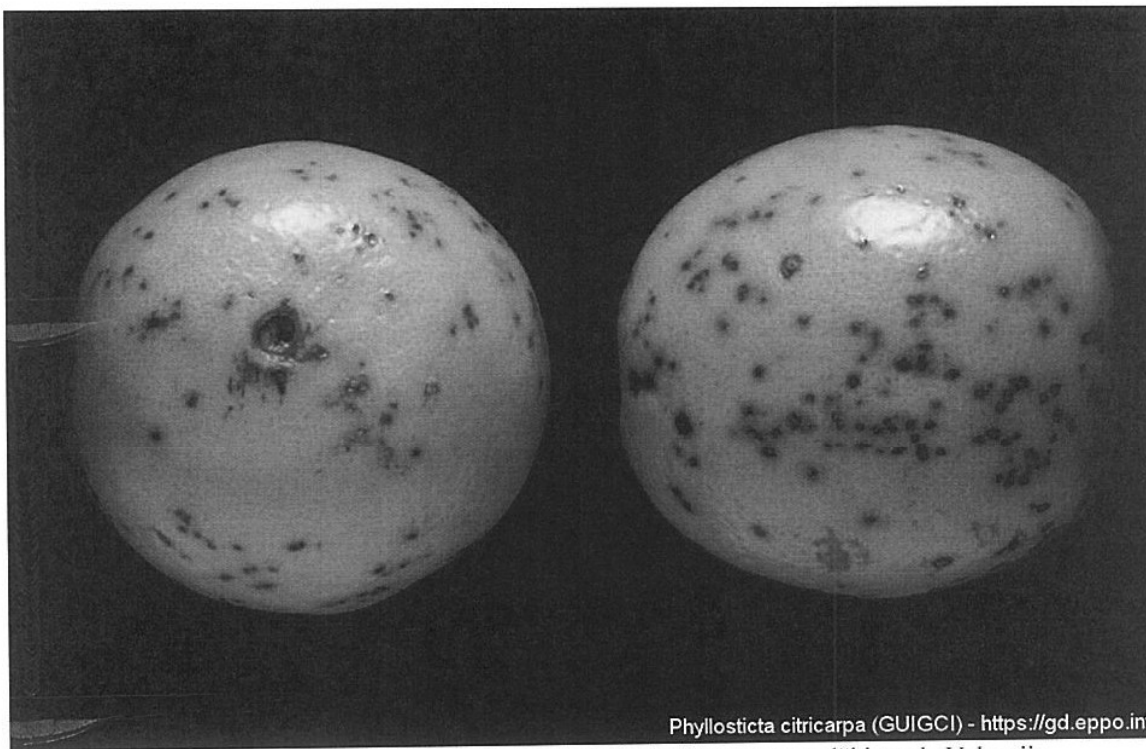
Saglasna:

Zorka Prljević, pom. direktora

DIREKTOR

Vladimir Đaković

Phyllosticta citricarpa (GUIGCI) - <https://gd.eppo.int>

Crna pjegavost citrusa (Citrus black spot) na plodovima pomarandži iz roda Valensija

Phyllosticta citricarpa (GUIGCI) - <https://gd.eppo.int>

Crna pjegavost citrusa (Citrus black spot) na plodovima limuna

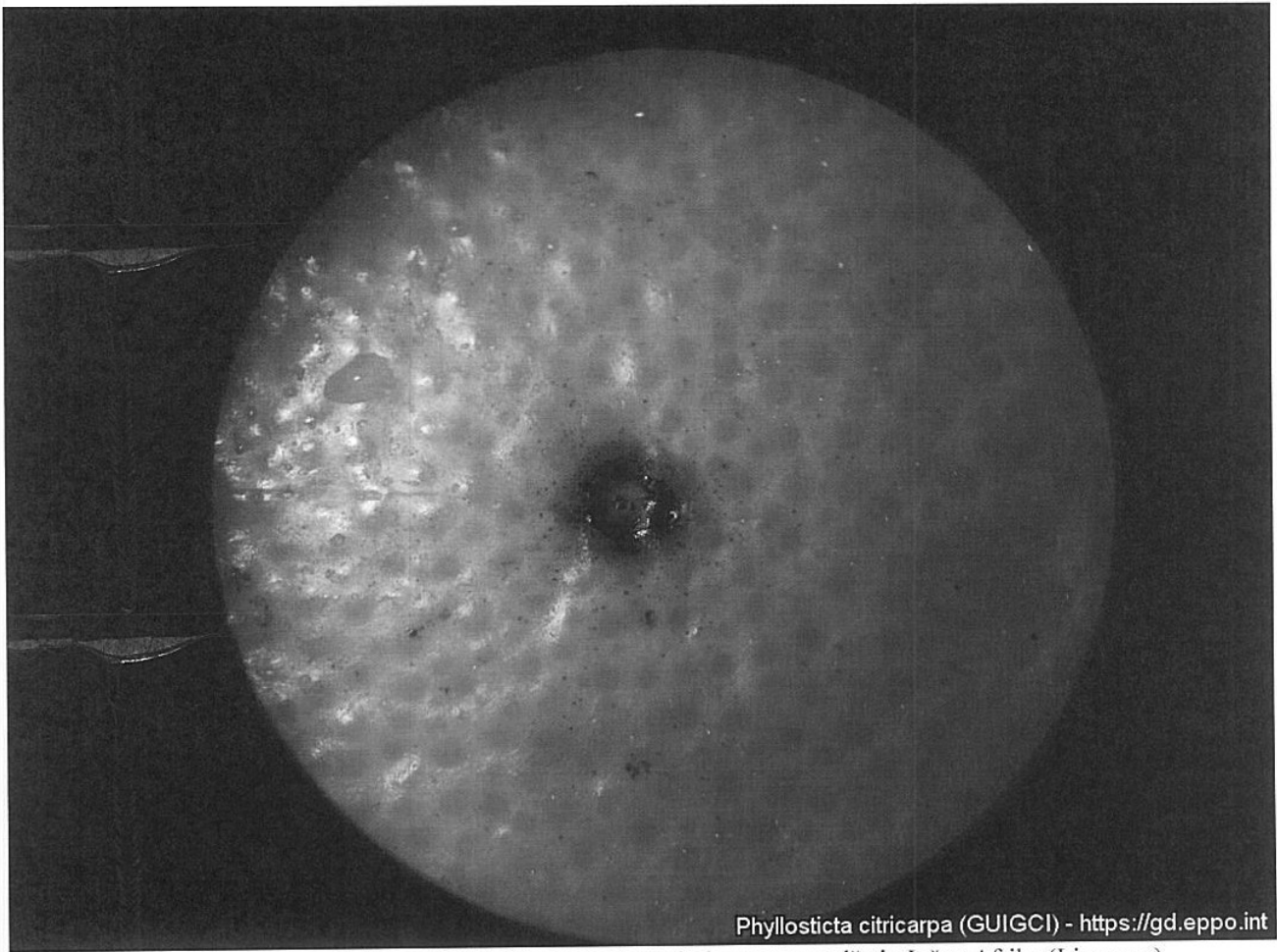
Phyllosticta citricarpa (GUIGCI) - <https://gd.eppo.int>

Crna pjegavost citrusa (Citrus black spot) na plodu limuna iz Argentine

Phyllosticta citricarpa (GUIGCI) - <https://gd.eppo.int>

Crna pjegavost citrusa (Citrus black spot) na plodovima pomaranđe porijeklom iz Zimbabvea

Phyllosticta citricarpa (GUIGLI) - <https://gd.eppo.int>

Crna pjegavost citrusa (Citrus black spot) na plodu pomoarandže iz Južne Afrike (Limpopo)